

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering : 27 november 2025

Zaaknummer : 1279665

Onderwerp: : Ruimtelijk Perspectief Achterhoek

De raad wordt voorgesteld

1. Kennis te nemen van het Ruimtelijk Perspectief Achterhoek, bestaande uit het toekomstverhaal met bijbehorende uitgangspunten en de handleiding;
2. De intentie uit te spreken voor het gezamenlijk oppakken van regionale ruimtelijke opgaven op basis van het Ruimtelijk Perspectief Achterhoek.

Aanleiding

In opdracht van de Achterhoek Board is binnen de regionale samenwerking een Ruimtelijk Perspectief Achterhoek (hierna RPA) opgesteld. In 2024 is in het proces een tussenproduct vastgesteld, namelijk de 'Contourenschets RPA'. Uw raad is hierover in januari en februari 2025 via een informatieve sessie bijgepraat. Vervolgens heeft het bureau BVR de opdracht gekregen om het voorliggende RPA op te stellen. In dat proces is gewerkt met vier gelijkwaardige toekomstscenario's om het gesprek over de toekomst van de regio te voeren. Daaruit zijn rode draden gehaald met een advies over de gewenste ontwikkeling en richtinggevende uitgangspunten. Dit product ligt nu voor bij uw gemeenteraad ter kennisname. Daarnaast wordt u als gemeenteraad gevraagd de intentie uit te spreken voor het gezamenlijk oppakken van regionale ruimtelijke opgaven op basis van het RPA.

Wat wordt met beslissing bereikt

De wens om te komen tot een RPA is breed gedragen in de Achterhoek. Een krachtig Achterhoeks verhaal waarmee we onze eigen regionale ambities beter op de kaart kunnen zetten bij zowel Provincie als Rijk. Een verhaal waarmee we stappen kunnen zetten om onze eigen toekomst te bepalen, in plaats van onze toekomst door anderen te laten bepalen. Dit RPA helpt de regionale samenwerking en dus ook Gemeente Oude IJsselstreek.

Het RPA vormt ook een bouwsteen voor de uitwerking van de Achterhoekvisie 2050 en we willen graag het RPA verder uitwerken naar een regionaal uitvoeringsprogramma, waarin concrete acties en werkzaamheden worden opgenomen en verdere onderzoeken/analyses worden geagendeerd.

Argumenten om in te stemmen met voorgestelde beslissing(en)

1.1. *Het RPA is ons gezamenlijke ruimtelijk perspectief naar de toekomst*

We vinden het belangrijk om vanuit onze eigen kracht richting te geven aan de toekomst van de regio Achterhoek. Dat hebben we nodig om samen, 3-O breed, op te trekken in regionale (ruimtelijke) opgaven die op ons afkomen. Het RPA geeft ons handvaten om vanuit gezamenlijkheid antwoorden te geven op actuele ruimtelijke opgaven.

1.2. *Het RPA is basis voor input op ruimtelijke plannen bij provincie en rijk*

Op landelijk en provinciaal niveau wordt ook gewerkt aan richting en antwoord op ruimtelijke opgaven. Dat gebeurt bij het rijk in de Nota Ruimte (nationale omgevingsvisie) en bij de provincie in de provinciale omgevingsvisie. Daarover

worden afspraken gemaakt tussen rijk en provincie in het Ruimtelijk Arrangement. Rijk en provincie spreken regio's aan om bij te dragen aan oplossingen voor de grote ruimtelijke opgaven. Met het RPA hebben we daar een antwoord op en kunnen we regionale inbreng leveren voor de processen bij rijk en provincie.

1.3. Het RPA vormt een ruimtelijke bouwsteen voor Achterhoekvisie 2050

De huidige Achterhoekvisie 2030 wordt geactualiseerd naar een Achterhoekvisie 2050. Het RPA vormt de ruimtelijke bouwsteen voor deze actualisatie, wat ervoor zorgt dat de inhoud integraal wordt vertaald met andere opgaven.

2.1 Gezamenlijke inspanning leveren om vervolg te geven aan het RPA

Het is voor individuele gemeenteraden niet mogelijk om het RPA vast te stellen. Dit zou namelijk betekenen dat lokale omgevingsvisies komen te vervallen. Om gezamenlijk als Achterhoek sturing te geven aan regionale ruimtelijke opgaven, hechten we wel waarde aan het uitspreken van de intentie van gemeenteraden om gezamenlijk de ruimtelijke opgaven regionaal op te pakken. Het is daarbij belangrijk te beseffen dat dit in de praktijk vraagt om geven en nemen om zo de lusten en lasten te verdelen en niet af te wentelen naar toekomstige generaties.

2.2. Het RPA als input en inspiratie voor lokale, regionale en landelijke ruimtelijke opgaven

Als regio kunnen we op basis van het RPA onze gezamenlijke input leveren aan de ruimtelijke processen die spelen bij rijk en provincie. Het RPA biedt daarnaast inspiratie en richting hoe in de regio om te gaan met vraagstukken in het gebied en kan daarmee een bouwsteen zijn voor gemeentelijke omgevingsvisies.

Kanttelingen

A. Wordt hiermee de toekomst van de regio Achterhoek vastgelegd?

Het toekomstverhaal schetst een vergezicht met een beeld voor 2100. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling hiermee de toekomst vast te stellen. Het geeft ons richting over waar we gezamenlijk naartoe willen werken door noodzakelijke veranderingen te benoemen. Gedurende het verdere proces en de uitwerking blijven we uiteraard de toekomstdroom evalueren en anticiperen op ontwikkelingen die zich voordoen.

B. Uitvoering van het RPA borgen voor de toekomst

Het voorliggende RPA is een stip op de horizon richting 2100 om naartoe te werken. Met het (laten) vaststellen daarvan door de Achterhoek Raad hebben we geen zekerheid dat we binnen de regionale samenwerking daar ook uitvoering aan geven. Door een ruimtelijk programma op te stellen voor de komende jaren kunnen we borgen dat we hiermee aan de slag gaan. Hierin kunnen concrete acties worden beschreven voor de komende jaren, om zo richting de stip van 2100 te werken. Deze opdracht wordt gevraagd aan de Achterhoek Raad.

C. Hoe zorgen we voor capaciteit voor de vervolgoopdracht?

Om het ruimtelijk programma 30-breed op te zetten en uit te voeren is capaciteit nodig zowel bij de 8HRK Ambassadeurs, regiogemeenten als waterschap. Het is van belang dat gemeenten, regio en waterschap financiële ruimte hiervoor kunnen inzetten (mensen en/of middelen). Daarbij gaat het zowel om tijdelijke middelen als subsidies (onder meer een mogelijke subsidie van de provincie Gelderland), als ook structurele middelen voor duurzame uitvoering van taken als coördinatie en lobby.

Kosten, baten, dekking

Dit besluit leidt niet tot een vraag om financiële middelen. Dat is wel het geval voor het opstellen van het eerdergenoemde programma die voortvloeit uit het RPA. Bij die opdracht wordt ingegaan op de bijbehorende financiën. Hiervoor ligt echter ook geen directe financiële vraag bij de gemeenteraad.

Uitvoering

Planning

Voor het opstellen van het RPA is een zorgvuldig proces doorlopen en daar houden wij oog voor in het vervolgproces. In de afgelopen periode bent u als gemeenteraad meegenomen met het opstellen van het RPA. In januari/februari 2025 door middel van een informatieavond en in maart door een informatiebrief over het proces van het RPA. In mei heeft u tijdens een gezamenlijke Achterhoekse raadsavond mee kunnen denken met de scenario's. In de informatiebrief in maart is aangegeven dat u ook een rol heeft in besluitvorming, daarom ligt dit raadsvoorstel bij u voor.

Ook in het vervolgproces zullen wij u als gemeenteraden blijven meenemen. Er is daarom ook ruimte voor u als gemeenteraad om eventuele inhoudelijke of procesmatige aandachtspunten voor de uitwerking van het ruimtelijke programma mee te geven aan de Achterhoek Board- en Raad. Het college ziet geen aanleiding om aan uw raad voor te stellen gebruik te maken van deze mogelijkheid.

Na besluitvorming in de Achterhoek op 15 december a.s. willen we in 2026 verdergaan met de opzet en invulling van het op het toekomstverhaal gerichte ruimtelijke (uitvoerings)programma.

Personeel

Vooralsnog gaan we uit van het handhaven van de ambtelijke ondersteuning (ureninzet).

Communicatie/participatie

Naast het informeren van alle colleges en gemeenteraden via de bestuurlijke besluitvorming, wordt ook gekeken naar een Achterhoekse informatieavond voor alle gemeenteraadsleden.

Evaluatie/verantwoording

N.v.t.

Bijlagen

1. Toekomstverhaal Ruimtelijk Perspectief Achterhoek
2. Handleiding Ruimtelijk Perspectief Achterhoek

Burgemeester en wethouders,

Ron Frerix

Laura Werger

Secretaris

Burgemeester

Raadsvergadering d.d. 27 november 2025

- ☐ conform voorstel
- ☐ zonder hoofdelijke stemming
- ☐ met algemene stemmen
- ☐stemmen voor.....stemmen tegen
- ☐ aangenomen
- ☐ aangenomen met amendement.....
- ☐ aangehouden
- ☐ verworpen
- ☐ ter vergadering uitgereikt bij agendapunt
- ☐ in handen van B&W gesteld
- ☐ opmerkingen/toezeggingen.....
- ☐

Raadsvergadering d.d. 27 november 2025

De raad van de gemeente Oude IJsselstreek,

overwegende dat door regionale samenwerking het Ruimtelijk Perspectief Achterhoek is opgesteld,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 14 oktober 2025

gelet op het bepaalde in de toegevoegde bijlagen

BESLUIT:

1. Kennis te nemen van het Ruimtelijk Perspectief Achterhoek, bestaande uit het toekomstverhaal met bijbehorende uitgangspunten en de handleiding;
2. De intentie uit te spreken voor het gezamenlijk oppakken van regionale ruimtelijke opgaven op basis van het Ruimtelijk Perspectief Achterhoek.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Oude IJsselstreek in zijn openbare vergadering van 27 november 2025

De griffier,

de voorzitter,

M.B.J. Looman

L.J. Werger